

Bløde forandringstrin som indgangsdør til meningsfuld bevægelsesleg

Af Lars Dahl Pedersen, danser og koreograf og ph.d.-stipendiat på Aarhus Universitet (DPU) og VIA University College i forskningsprogrammet Playful Learning Research Extension.

»Man lærer noget nyt, man bruger kroppen aktivt, og kroppen finder ud af, hvor meget man faktisk kan bevæge sig.«

Elev, 5. klasse

Bevægelsesleg til fri fortolkning

Mange har forsøgt at definere, hvad leg er for en størrelse. Legens væsen er ikke altid let at indfange. Tilsvarende kan man også få udfordringer i undervisningsrummet, hvis man som undervi-

ser dikterer, at nu skal vi lege og bevæge os på en bestemt måde. Der ligger noget frivilligt og personligt i den måde, som vi involverer os i leg på. Hvis vi gerne vil skabe et legende undervisningsrum, må vi invitere til leg, som deltagerne har lyst til at sige ja til. Disse invitationer kalder jeg for bløde forandringstrin. De bløde forandringstrin er indgangsdøre til bevægelsesleg og er ofte kendetegnet ved at rumme en åbenhed og variation i forhold til, hvordan deltagerne vælger at sætte sig selv i spil med hinanden.

I mit ph.d.-projekt undersøger jeg kroppens og bevægelsens betydning i leg og læring. Jeg bruger også legen konkret som dansekunstner og underviser. En legende tilgang er for mig forbundet med åbenhed, spontanitet og nærvær. Bevægelsesleg giver adgang til at opleve med sin krop i nysgerrig sameksistens og dialog med andre kroppe i verden. Her kan man undersøge,

bearbejde og udvikle idéer i en undervisningssituation, og legen kan være et mål i sig selv, hvor man får adgang til eksistentielle oplevelser. Læs mere om projektet: <https://playful-learning.dk/forskning/>

»I bevægelsesleg er det vores kroppe, som er materialet i legen, og vi har ofte ikke legetøj eller andre former for rekvisitter til at holde legen i gang.«

Legen med den usynlige blyant

Find nu sammen to og to. Ret jeres håndflader mod hinanden, og forestil jer en usynlig blyant imellem de to håndflader, som ikke må tabes. Når den ene langsomt flytter sin hånd, er det den andens opgave at følge med. Du kan bringe din legemakker ud i forskellige bevægelsesforløb og kropslige stillinger ved f.eks. at bevæge hånden tæt på gulvet eller dreje om din egen kropsakse, så din makker må sætte farten op for at kunne følge med. Prøv at lade rummet imellem håndfladerne få sit eget liv.

»Blyantslegen« inviterer os med simple regler ind i en koncentreret legesituation. Særligt unge og voksne føler en forlegenhed, hvis en legende aktivitet er meget ny og uforudsigelig. Filosofen Hans-Georg Gadamer skriver, det er legen, som leger med den legende og ikke omvendt. Hvis det er sandt, så kan det være svært at lege, hvis man er for selvbevidst. I bevægelsesleg er det vores kroppe, som er materialet i legen, og vi har ofte ikke legetøj eller andre former for rekvisitter til at holde legen i gang. Til gengæld har vi hinanden som legemakkere. Lege som blyantslegen sætter fokus på relationen med legemakkeren, og på den måde tages fokus væk fra ens egen mulige forlegenhed.

Med kroppen på opdagelse

Det er spændende at se på nogen, som leger. Det er lidt som at se en danseforestilling. Men for mange kan det også føles ubehageligt at blive iagttaget. Den forlegenhed, som kan opstå i en visningssituation, kan opløses ved, at kontrasten imellem iagttager og den legende udjævnes.

Det er noget, jeg sammen med to andre dansere, Marlene Bonnesen og Mette Møller Overgaard, har forsøgt at gøre i to projekter.

I huskunstnerprojektet »Dans som praksis« gav vi gymnasieelever til opgave »at koreografere« deres publikum. Nogle bad publikum om konstant at gå rundt i en cirkel, imens de samtidigt oplevede de dansende. Andre bad publikum om at lukke øjnene og kun åbne dem, når de fik et særligt tegn. En tredje gruppe ønskede selv at se bevægelseslegen oppe fra ved at kravle op i gymnastiksalens ripper.

I den deltagerinddragende forestilling »Med kroppen på opdagelse« skabte vi et koreografisk spil for skolebørn fra 4.-9. klasse, hvor nedskrevne kort og lyd i trådløse hovedtelefoner guidede deltagerne ind i en fælles leg med forskellige roller som iagttagere og meddansere. »Med kroppen på opdagelse« er en del af Dansehallerne's KORA-projekt, som præsenterer interaktive forestillinger for børn: <https://danhallerne.dk/da/projekt/kora/>